O LUME DE ZEI

332

COLECŢIA
POVESTIRI
ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE

332

TUDOR NEGOIȚĂ

TÎRGU-MUREȘ

OMUL ȘI SIRENA

ȘTEFAN ZAIDES

O lume de zei

* * * * * *

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Desene interioare: AUREL BUICULESCU
Portret: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

TUDOR NEGOIȚĂ

s-a născut în București, la 18 februarie 1939. A urmat la liceul „Mihai Viteazul" cursurile școlii medii, absolvind apoi, în 1962, Facultatea de filologie.

Este repartizat în calitate de profesor în Tîrgu-Mureș, oraș de unde ne-a trimis povestirea „Omul și sirena". Nu este prima încercare literară. În urmă cu aproape zece ani, colecția noastră i-a mai publicat o mică povestire.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XIV
15 septembrie 1968

TUDOR NEGOIȚĂ

OMUL ȘI SIRENA

Odată cu întunericul se lăsa și frigul. Teribilul frig de pe Hermes, care căuta să pătrundă parcă și prin pereții dubli, incasabili, ai microtanchetei. Glad își încheie fermoarul costumului și își strînse centura de siguranță. Trebuia să ajungă cît mai repede la bază. Tancheta prinse a executa salturi scurte peste crestele neregulate ale terenului. Această fugă pe urmele fasciculelor albe ale reflectoarelor îi dădea o satisfacție ciudată, îi amintea de altă goană nebună, pe un teren similar, în acea blestemată a patra planetă a Vegăi, unde petrecuse cinci ani.

In depărtare începeau să se distingă luminile multicolore ale cupolei din centrul bazei. Glad urmărea cu privirea fascinată înghițirea sălbatică a spațiului. Microtancheta descria acum elegante salturi prelungi, nesocotind parcă legile universale.

Il pasiona această goană. Și dorea, de altfel, să predea cît mai repede rezultatele măsurătorilor, probele culese, pentru ca apoi să se cufunde în somn, ca într-un lichid cald, binefăcător. Era istovit.

. . . .

In camera ecluză își dezbrăcă cu mișcări repezi costumul ușor de protecție, așteptă nervos deschiderea ușii blindate. Abia în culoarul lung, cu pereți ușor fluorescenți, Glad se simți mai relaxat.

Trimise la laborator containerul cu probe. Asistenta de serviciu, o fată tînără, cu nas obraznic și păr roșcat, îi zîmbi cochet:

— Vă așteaptă un musafir.

— Ce fel de musafir ?

— Mi-a cerut să nu vă spun. E în camera dumneavoastră.

— E tot ce-mi doresc mai puțin la ora asta.

— Hm ! Nu se știe niciodată...

Glad porni cu pași lenți spre camera sa. Deschise ușa. Încăperea era cufundată în întuneric. Glad aprinse lumina. Dintr-un fotoliu se ridică atunci o femeie tînără, blondă, care articulă melodios :

— În sfîrșit ! Aștept de două ceasuri.

Glad o privi cu atenție. Femeia nu părea totuși de loc plictisită.

Îşi aranjă cu cîteva gesturi reflexe cutele îmbrăcămintei strălucitoare şi cascada părului auriu. Era foarte frumoasă. Glad însă mîrîi:

— Am o memorie excelentă. Nu v-am văzut niciodată.

— Cred. Dar mă pot prezenta.

— Dacă am lăsa pe mîine...?

Ca şi cum n-ar fi auzit, femeia îi întinse o mînă îngustă, cu degete lungi, delicate:

— Mă numesc Helen!

— ... Semeni cu cea din Troia!

— E un compliment?

— Crezi?!

— Mă rog! Voiam să te cunosc.

— Şi ce vrei de la mine?!

— Sînt pe Hermes... pentru cîteva ore. Am făcut o escală. O escală special pentru dumneata.

Resemnat, Glad extrase din perete încă un fotoliu, apoi o măsuţă. Îşi invită cu un gest plictisit interlocutoarea să ia loc şi turnă două pahare de băutură răcoritoare.

— Iarăşi o prostie de reportaj vorbit! se indignă el. Ce se realizează aici e grăitor! Aţi putea doar să filmaţi.

Femeia respinse cu o mişcare uşoară paharul înalt şi replică zîmbind:

— Să vedem dacă am ce filma. Vreau să discut cu dumneata despre iubire.

Privirea lui Glad făcu ca femeia să adauge repede:

— Lucrez la I.F. E un institut de cercetare a efectelor fericirii personale asupra muncii de creaţie. Dumneata... eşti un subiect interesant. Mi s-a spus că lucrezi mult, că ai conceput nişte modalităţi noi de cercetare mineralogică. Că te simţi minunat, desconsiderînd iubirea. Mi s-a părut ciudat. M-am documentat puţin. Astfel am descoperit că ai suferit... o decepţie. Aşa am găsit-o pe Ela, pe Ela Nant!

— Mă întreb însă cum de m-ai găsit pe mine.

— Foarte simplu. Pe Pămînt eşti acum destul de cunoscut. Aş vrea să ştiu...

— Helen!... Nu pricep prea clar ce mă opreşte să te invit... să dispari. În orice caz, întrebările dumitale la ora asta... mă plictisesc grozav. Pentru că în acest domeniu... pe care îl cercetezi dumneata, reprezint un subiect total lipsit de interes. Mă preocupă exclusiv munca. Da! Iubirea?! Dacă vrei, pot să-ţi spun ce cred despre acest sentiment. Dar mă tem că n-o să-ţi placă de loc.

— Sînt gata să te ascult.

— Nu este mult de ascultat. Am o singură părere. E un subiect de care nu merită să discuţi, fiind ceva neserios.

— E totuşi un sentiment uman.

— Anacronic! Ilogic! Într-un secol raţionalist prin excelenţă!

— Şi totuşi iubirea pune în cotidian... un pic de magnific!

— Dar de ce ar avea nevoie cotidianul ăsta, izbucni enervat Glad, cotidianul ce descoperă lumi prăbuşite în timp, pe altele fugite în spaţiu, de ce ar avea nevoie de magnificul ăsta fals, trecător, care lasă în urmă dezamăgire?! Un pic de magnific?! Dar schimbarea premeditată a unei orbite nu-i un fapt magnific?!

Secţionarea unui corp ceresc, amenajarea altuia, salvarea unei planete de pericolul dispariţiei nu reprezintă ceva magnific ?! De ce mai e nevoie şi de acest sentiment ilogic ?! Că i-am accelerat lui Hermes mişcarea de rotaţie şi am trezit la viaţă acest asteroid îngheţat, ce este ?!

Helen tăcea, căutînd parcă ceva. Ridică apoi pleoapele grele şi observă gînditoare :

— Poate că nu este un sentiment ilogic.

— Ascultă, Helen ! Dacă te vei îndrăgosti de mine — să presupunem —, iar eu te voi întreba de ce mă iubeşti, vei spune că nu ştii. Cred că nu vei spune că mă iubeşti pentru motivul că eu nu cred în iubire !

— Asta înseamnă că n-am să te iubesc. Eu cred, Glad — şi acesta vreau să fie subiectul meu de examen —, că iubirea e totuşi un sentiment logic.

— Daaa ?!

— Da. Eu consider că în spatele simpatiilor şi antipatiilor noastre, în spatele sentimentelor care se nasc aparent nemotivat, uneori fără să ne dăm seama de ce, se ascund motive clare, reale, pe care poate nu le distingem, dar care există. Întotdeauna !

Glad sări în picioare şi începu să se plimbe nervos.

— Ţi-ai atins scopul ! Sirenă cosmică ! Nu ştiu dacă ai făcut-o înadins. dar ţi-ai atins scopul. Iubirea — sentiment logic ! Şi eu am crezut asta !

Se azvîrli iarăşi în fotoliu şi reluă potolit :

— Astronava noastră eşuase dezastruos pe Ceto, cea de-a patra planetă a Vegăi. Această mică şi teribilă planetă e învăluită în mister. Are particularităţi ciudate, neexplicate încă. Dispune astfel de un cimp gravitaţional propriu, uriaş, disproporţionat cu masa, precum şi de o atmosferă care absoarbe undele radio. Am găsit acolo epavele altor astronave, din sisteme stelare necunoscute ; sinistre ca nişte uriaşe schelete chircite. Am descoperit apoi şi două astronave pămîntene. Erau însă grav avariate. Nicăieri nici o urmă de viaţă, nici o mişcare... Nu ştiu dacă poţi înţelege ce înseamnă să trăieşti, nu să asculţi aceste lucruri. Moralul echipajului nostru, din care rămăseseră doar trei oameni, tindea spre zero. Ne aflam într-un fel de fundătură a spaţiului, într-un cimitir de astronave, de unde întoarcerea, ca şi luarea legăturii cu restul lumii erau practic imposibile... Mai tîrziu, într-o expediţie de cercetare, am găsit-o pe Ela, în interiorul uneia dintre astronavele terestre. Ela era pe timpul acela un copil de 11, 12 ani. Trăia încă, dar în stare de anabioză. Se vede că o îngheţase ultimul supravieţuitor matur de pe astronava aceea, în speranţa că va fi găsită cîndva. O descoperisem aşadar noi pe mica prinţesă adormită. Iniţial am considerat necesar să nici n-o trezim. Ce-i puteam oferi ?!

Doctorul nostru a stabilit însă că refrigerarea se făcuse în pripă, în proaste condiţii, fapt ce periclita însăşi viaţa Elei dacă rămînea în această stare. Am reanimat-o. Dar deja întîrziasem. Ela dădea semne de paralizie şi de amnezie totală. După cîteva zile doctorul nostru ajunse la concluzia că soarta ei este „pecetluită". Ei bine, această afirmaţie, pe care medicul o făcuse cu calmul speci-

fic, profesional, m-a înfuriat! Din umbra timpului, un om necunoscut încercase să salveze, prin singurul mijloc posibil, viața unui copil. Am văzut în acel gest însăși năzuința umană de a înfrunta și a supune — încă o dată — destinul însuși. Trebuia înfrînt! Am simțit obligația de a prelua ștafeta aceea a vieții, pe care — de dincolo de hotarul ei — un om ne-o întindea... Am luat din acea clipă viața Elei în mîinile mele: cu răbdare încrîncenată! Am început cu ea un program de exerciții fizice și psihice, aparținînd vechilor practici indiene, care mă pasionaseră încă din copilărie și la care am adăugat unele concepții moderne de terapeutică. Am continuat astfel aproape doi ani, pînă cînd, spre fericirea mea, am constatat un salt surprinzător. În Ela se trezise o flămîndă dorință de viață. Nu i-am putut învinge amnezia, dar paralizia fusese cu totul înlăturată. Mai mult, psihicul aparent gol al Elei avea proprietăți nebănuite de asimilare. Prindea greu, foarte greu, dar ce prindea prindea bine. Avea o memorie mecanică proastă, era extrem de neatentă, incapabilă de a se concentra. Dar avea o gîndire — bărbătească, dacă vrei — capabilă să sesizeze esența fenomenelor. Deconcentrarea ei provenită dintr-un surplus de fantezie, din incapacitatea de a privi unilateral, pentru că mintea ei făcea asociații simultane multiple, care o distrăgeau. De fapt avea un cap de matematician! Era în felul ei un fenomen. Găsea uneori soluții mai bune decît mine. Și dovedea un simț al formelor, un gust artistic înnăscut. Am început să-i predau metodic cunoștințe tot mai complexe.

— Am auzit că o învățai și judo.

— O învățam tot ce știam. De la noțiuni de electrotehnică elementară și de cultivare a algelor pînă la cele de astrofizică și biochimie. Uneori studiam noaptea, pe ascuns, pentru a putea răspunde a doua zi la întrebările-i iscoditoare. Ela făcea parte din categoria elevilor care-și pun în încurcătură profesorii. Trebuia mereu să-i explic care este cauza cauzei efectului care produce fenomenul de care vorbeam. Și trebuia să-i explic bine! Pentru că altfel descoperea eroarea cu precizia unei mașini cibernetice, iar mintea ei nu mai era capabilă să urmărească în continuare raționamentul... Uneori explicațiile mele n-o mulțumeau. Fără jenă, punea atunci pe foaia de notițe un minuscul semn de întrebare. A doua sau a treia zi, își permitea să mă corecteze sau completeze cu o simplitate modestă pe care începusem s-o suspectez de ironie.

În realitate, Ela concepea munca de însușire a cunoștințelor ca pe o activitate de cercetare și găsea foarte natural să-mi împărtășească „descoperirile" ei. Avea, de altfel, un excelent spirit de investigație și — din fericire — trei microfilmoteci la îndemînă. Era deci vorba de o simbioză intelectuală, care devenise și mai puternică după moartea celor doi tovarăși ai mei. Primul suferise de o boală teribilă, un fel de... lepră fulgerătoare, iar doctorul a pierit, scurt timp după aceea, într-un accident stupid.

Condițiile de muncă pentru procurarea energiei și hranei ne cereau eforturi tot mai mari și precauții multiple. Astronava era o insuliță a vieții în mijlocul acelui straniu ocean ucigător.

— Glad, de ce nu i-ai vorbit atunci, niciodată, Elei de dragoste? Sau pe atunci n-o iubeai?

— Intrebarea aceasta mi-am pus-o cu străduinţă obsesivă. O iubeam oare? Sau iubeam în ea doar creaţia mea, victoria mea asupra morţii? Nu reuşeam să-mi dau seama. Dar nu i-am spus atunci că o iubesc şi din alte motive... Ela mi se părea un copil. Avea cam 16 ani, dar era — pararel cu înclinaţia ei meditativ-ştiinţifică — extrem de naivă, copilăroasă, spontană în clipele ei de relaxare. Apoi trebuia să fiu extrem de sever cu ea, să-i impun un program aproape extenuant de activitate fizică şi psihică. Aceasta pentru a nu permite ca în mintea ei să încolţească îndoiala asupra sensului şi perspectivelor existenţei noastre. Pe mine asemenea întrebări mă chinuiau în permanenţă.

Nu ştiam dacă o iubeam pe Ela atunci. După despărţirea de ea aveam să constat însă că nu mai pot iubi.

— Poate că ai constatat că o iubeşti cînd ea a început să-l iubească pe Styl... ?

— Din contră, Helen! Cu Styl a fost cu totul altceva. Cînd astronava ultramodernă „Medeea" ne-a salvat de pe Ceto, m-a înnebunit gîndul că din toţi membrii echipajului Ela s-a lăsat sedusă tocmai de Styl! Sînt poate subiectiv, dar eu îl consider pe acest Styl un rebut al societăţii noastre, bun de expus în Muzeul de antichităţi. Deşi un biolog excelent, Styl e ce se chema în trecut „un seducător de profesie". Dacă n-ai fi atît de tînără, ţi l-aş recomanda pentru o lucrare de diplomă. Ela însă, în care credeam că reuşisem să modelez femeia ideală a gîndurilor mele, n-ar fi trebuit să se lase sedusă de Styl! O concepusem capabilă să seducă şi-un demon, dar să nu se lase sedusă. Ea să aleagă. Să ştie să aleagă... Atunci eu credeam — ca şi dumneata azi, dragă Helen, — că iubirea e un sentiment logic. Şi tocmai educaţia exclusiv raţionalistă pe care i-o dădusem Elei a răsturnat în mine totul.

Pentru că Ela s-a lăsat cucerită totuşi de Styl; de complimentele lui searbede, de florile artificiale pe care i le oferea. Styl nu era atît de idiot încît să nu-şi dea seama că n-o iubeşte pe Ela şi că eu o iubesc. Totuşi... Odată, în drumul de întoarcere spre Pămînt, m-a provocat — în mod jignitor — la o întrecere sportivă. Am primit. Eram epuizat. Am pierdut. Ulterior aveam să aflu însă că făcuse în aşa fel ca Ela să asiste la acea înfruntare fără ca eu să ştiu. Făcea astfel de gesturi mereu, cu rafinament, şi eu nu înţelegeam doar atît: cum de Ela, Ela, care căpătase capacitatea de a gîndi sincronizat cu mine pînă la identitate, nu înţelege! Ştiu eu... poate că a fascinat-o figura lui de faun blond?! Era primul om blond pe care-l vedea.

— Nu, Glad... Cred că nu asta era. Styl i-a oferit altceva... ce dumneata nu-i oferiseşi. Styl o flata, îi stimula mîndria, o făcea să devină pentru cineva „centrul universului". Mă rog, îi spunea asta, spre deosebire de dumneata. Îi dădea impresia afirmării în propriii ei ochi. Orice femeie, ca şi orice bărbat, suferă de această boală păcătoasă, deformare a umanei dorinţe de afirmare, de individualizare. Ela fusese pentru dumneata o elevă care-şi încercase gheruţele crude şi nu reuşise — credea ea — să te cucerească. Atunci „sedusese" şi ea pe cineva, cu uşurinţă. Pe Styl. Şi asta o înălţa probabil grozav în propriii ei ochi...

— O aperi, Helen.

— O înţeleg...

— Cît aş fi vrut s-o înţeleg atunci! Cît am căutat să-i explic! Am implorat-o, lăsînd la o parte orice mîndrie, să înţeleagă că nu-l iubeşte cu adevărat, că nu-l poate iubi.

Ajunsese şi la ideea că trebuie să se facă astrobiolog ca şi el, deşi nu avea pentru biologie nici o înclinaţie. Cît i-am vorbit! Ultima zi a călătoriei a rămas cu mine, plîngînd cu furie, căutînd să-mi explice că nu ştie nici ea de ce, dar că „trebuie“ să plece cu Styl. Avea expresia unui mic animal hărţuit... A plecat. Ne-am despărţit imediat ce am ajuns pe Pămînt. În mod voit nu m-am mai interesat de ea — ca şi cum n-ar fi existat... Am înţeles că iubirea, chiar şi azi, în secolul nostru, e un sentiment iraţional, un sentiment anacronic.

— Şi din cauza căruia suferi...

— Tocmai din cauza asta îl consider anacronic.

Părea că Helen îşi epuizase argumentele. Tăcea, desenînd cu unghia pe masă semne ciudate. Spuse apoi încet, aproape şoptit:

— Eşti... un om minunat, Glad! Ai s-o uiţi. Eu însă... cred că încep să te iubesc. Am să rămîn, în orice caz, aici.

— Helen! chemă liniştit Glad. Şi cînd privirile lor se întîlniră adăugă cald: Eşti foarte drăguţă; la figurat. Şi foarte frumoasă; la propriu. Te rog să iei notă însă de un lucru: o voi iubi întotdeauna pe Ela... Deşi nu ştiu dacă însăşi această iubire a mea este sau nu raţională... Pleacă, te rog! Şi apucă-te de o muncă serioasă!

— Glad, dar dacă totuşi...

In mod neexplicabil glasul Helenei se frînse. Capul îi căzuse pe spate. Leşinase.

. . . .

Glad deschise televideofonul şi formă numărul doctorului bazei. Pe ecran apăru chipul rotund şi jovial al doctorului Zlah.

— Ce s-a întîmplat, Glad?

— Am primit vizita unei sirene. De pe Pămînt. E aici, în camera mea. Priveşte-o! A... suferit un şoc, e leşinată. Nu ştiu ce are.

Chipul doctorului se lumină şi mai mult. Semăna acum cu o lună plină. Izbucni în rîs:

— Glad, dar în faţa ta nu-i o femeie, ci un robot. A sosit azi de pe Terra. Acum s-a întrerupt pentru cîteva minute circuitul electric spaţial. Ea, el, robotul, se alimentează cu energie atmosferică; de asta „a leşinat“.

— Deranjează-te pînă aici şi nu vorbi prostii. Roboţii pot avea logică, dar asta nu-i robot. Gîndeşte. Nu putea fi programată pentru ce am discutat.

— Aiurea! E un robot de tip special! I-a păcălit pe toţi. Cînd să-i fac vizita medicală de intrare am aflat ce e. O jucărie ingenioasă; teleghidată de autorul lui, care e pe Pămînt. E un experiment. Nu-i un robot cibernetic. Pur şi simplu execută comenzile care i se transmit. N-are autonomie.

— Şi cine e autorul?! Cine comandă scamatoria asta?!

— Am aflat că e o femeie. O cheamă Ela... Ela Nant. Se zice că a găsit-o expediţia „Medeea“ undeva, în Cosmos... Uite că s-a dat drumul curentului şi ţi se trezeşte „leşinata“. Te las, dar nu încerca s-o cucereşti, că te păcăleşti. Aşteaptă originalul!

Glad închise televideofonul şi-şi reluă locul în fotoliu. Helen dădea, într-adevăr, „semne de viaţă". Deschise în sfîrşit ochii şi privi în jur cu nedumerire.

— Ce a fost ? Nu înţeleg ce am avut ! ?

— N-ai prevăzut scurtcircuitul atmosferic de pe Hermes !

— ... Ce fel de scurtcircuit ?

— Ştiu tot, Ela. Nu ţi-e ruşine ?

Helen îşi acoperi faţa cu palmele prelungi. Degetele nervoase aminteau de cele ale Elei.

— Tot ce aş vrea acum, zise Glad, ar fi să te iau de urechi. Dar nu prin telecomandă. Eşti singură în circuit sau ai şi asistenţă ?

Helen îşi îndepărtă cu un gest frînt mîinile de pe faţă. Pe Glad îl priveau acum parcă aievea ochii Elei. Cochetăria încîntător jucată a Helenei făcea loc încet, de dincolo de ochii robotului, prin ei, acelei priviri intens gînditoare a Elei, pe care o cunoştea atît de bine, pe care o formase.

— Glad, cum îţi închipui aşa ceva ! ? !

— De ce ai făcut asta ? Experimentezi ?

— Glad, mi-a fost frică să vin. Aşa direct... Înţelege-mă ! Înţelege-mă, Glad ! Te rog !

— ... Felicitările mele pentru Helen ! Ai şi modelat-o, nu-i aşa ?

— Da. Am construit-o singură, în secret. Am crezut că nici nu se va afla că e un robot.

— Trebuie să-i adaugi o autocomandă pentru cazurile de scurtcircuit. Şi cînd o trimiţi pe alte planete, să-i procuri un certificat de imunitate microbiană. Ia notă ! Trebuie, cred, să mai meargă şi în altă parte. Aici, pe Hermes, a fost o escală, nu-i aşa ?

— Glad !... Nu mă jigni.

— Eu ? !

— Te iubesc !

— Prin telecomandă... Ce-ai făcut cu epava de Styl ?

— L-am azvîrlit într-un canal... ! Mă enervase. Nu ! E viu ! Nu ştiu acum pe unde se învîrteşte. Ne-am despărţit imediat după întoarcerea pe Pămînt...

— Nu ştiam.

— Am bănuit. Îmi închipuiam că nu te mai interesezi de mine, că-ţi impui să mă uiţi. Glad, imediat după despărţirea de tine am simţit că am pierdut totul, că...

— Ela ! Pe Hermes este un post liber de cibernetician... Avem nevoie de roboţi teleghidaţi. Dar... va fi o muncă istovitoare.

— Glad ! Mă vei ierta vreodată ? !

— ... Încep să cred că iubirea... e cîteodată un sentiment raţional. Te aştept, Ela.

— Te iubesc, Glad.

Helen se prăbuşi subit. Glad se apropie, o admiră zîmbind. Îi aranjă o buclă răzleţită. Cu o mişcare făcu apoi transparent peretele exterior. Peste crestele nesfîrşite, ca nişte valuri albe adormite, la orizont, răsărea soarele.

ŞTEFAN ZAIDES

O lume de zei

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Tînărul biolog Mihai Dobrescu moare în chip ciudat în restaurantul în care a intrat să se cinstească cu vechiul său amic Vulcănescu ; acesta, acuzat de asasinarea biologului, este arestat. Comisarul Bocăncel, însărcinat cu conducerea anchetei, intuieşte, în pofida aparenţelor, că adevăratul asasin nu este Vulcănescu. Intr-o zi, Bocăncel întîlneşte în oraş un alt... Vulcănescu ! Urmărindu-l, comisarul îl vede dispărînd în nişte căsuţe cu aspect dubios de pe strada Hagi Ghiţă. Ancheta îşi urmează cursul, şi o nouă figură apare pe genericul acestei triste drame : frumoasa Cornelia, nepoata gazdei biologului.

Cine l-a ucis pe Dobrescu ? Cine e „dublura" lui Vulcănescu (despre care acesta nu ştie absolut nimic) ? De ce îl numea Cornelia pe biolog „zeul timpului" ? Acestea sînt tot atîtea întrebări care îl năucesc pe comisarul aparent naiv, întărindu-i, totodată, hotărîrea de a dezlega misterul sinistrului asasin.

Intreprinzînd o descindere în strada Hagi Ghiţă, Bocăncel descoperă sediul unei puternice bande de traficanţi de stupefiante condusă de un anume Matté. Dar banda dispare, şeful ei ascunzîndu-se în vila unui restaurator, Potîngă. După o scurtă luptă cu Bocăncel, Matté dispare din nou — nu mai înainte însă de a-l ucide pe Potîngă.

Făcînd, în sfîrşit, cunoştinţă cu Cornelia, Bocăncel se îndrăgosteşte de ea, deşi bănuie că fata îl iubeşte pe... Vulcănescu. Repetînd descinderea în strada Hagi Ghiţă, comisarul intră în posesia unui manuscris al biologului, din care află cu stupoare că acesta este autorul unei descoperiri epocale : „Mihailina", leacul veşnicei tinereţi, capabil să facă inofensiv virusul bătrîneţii umane. Cu vremea, bănuiala că frumoasa Cornelia îl iubeşte pe Vulcănescu devine certitudine ; o întîlnire întîmplătoare în Cişmigiu cu falsul Vulcănescu o trădează pe fată şi-l aduce pe Bocăncel în faţa unui personaj ciudat, cu o figură fascinantă. Forţe oculte fac apoi tot soiul de presiuni asupra lui Bocăncel pentru a-l determina să pună capăt anchetei şi să-l scoată vinovat pe Vulcănescu — aşa cum cerea presa, opinia publică. Dar Bocăncel crede tot mai mult că asasinii sînt Matté şi oamenii lui, deşi acesta, prin intermediul unor nocturni emisari, apoi personal, se disculpă. Citind jurnalul personal al biologului şi conjugînd cele aflate din el cu spusele lui Matté, Bocăncel capătă certitudinea descoperirii lui Dobrescu.

Presiunile oficiale şi neoficiale asupra lui Bocăncel cresc. Are loc chiar o tentativă de asasinat împotriva sa. Dar Bocăncel continuă ancheta pe propria sa răspundere, aproape ilegal. El dă de urma unei agenturi de spionaj a unei puteri străine care dezvoltase o activitate mai mult decît interesată pentru a intra în posesia descoperirii lui Dobrescu. Arestîndu-l pe Skroder, pionul principal al acestei agenturi, el află în persoana acestuia pe ciudatul personaj din Cişmigiu, cel care-l împiedicase să-l prindă pe falsul Vulcănescu, asasinul de fapt al lui Dobrescu.

Mă uitai la Danciu, întrebîndu-l din priviri dacă să răspund sau nu, deși aș fi putut ști și singur că da, va trebui să răspund, și Danciu îmi făcu un semn ușor din cap: adică da, răspunde-i.

— E unul Skrober. Michael-Wilhelm Skrober.

— Ești nebun?! țîșni deodată, în picioare, Florescu. Știi cine-i Skrober? Îți dai seama ce spui?!

Luai liniștit dosarul din mîinile lui Danciu și, deschizîndu-l la o filă mai către sfîrșit, citii cu glas tare:

— „Michael-Wilhelm Skrober, născut în orașul H... 23 iulie 1907, doctor în științe economice al Universității din..., reprezentantul firmei «A.C.Z.-Carbon» pentru România..."

Il privii pe inspector. Pe cel nou. Pe Florescu, care, rămas în picioare, mă privea năuc. Abia după vreo două-trei minute de liniște apăsătoare, parcă adunîndu-și cu greu forțele, spuse:

— Și ce amestec are el... Vreau să zic: Skrober... în asasinatul de care vorbești?

— Intenția lor... a lui Skrober și a oamenilor săi... n-a fost să-l ucidă pe Dobrescu. Vulcănescu a fost cel vizat de otravă.

Nu știu de ce, dar mă simțeam gîtuit; poate de emoție, poate de noaptea care-mi prelungise, fără odihnă, o zi zbuciumată. Luai un pahar cu apă, sorbii cîteva înghițituri, apoi continuai:

— Biologul Mihai Dobrescu a descoperit rețeta preparării unui praf pe care, înghițindu-l într-o anumită doză, mamele însărcinate nu mai transmit, ereditar, copiilor lor virusul bătrîneții... Căci, domnilor, din toate cele întreprinse de mine așa reiese: victima este Mihai Dobrescu, care a lucrat în laboratoarele secrete ale unor traficanți de stupefiante... E vorba de banda lui Charles Matté...

— E cunoscută la brigada judiciară, ca și la cea economică, completă fostul inspector.

— ...Așadar, continuai, lucrînd în laboratoarele pomenite, Dobrescu a descoperit virusul bătrîneții și leacul împotriva acestui virus. El...

O lovitură înfundată, bezmetică, pe care Florescu o trînti cu toată furia în postavul verde al biroului, mă făcu să mă întrerup. Il privii contrariat, în vreme ce el izbucni:

— Ești nebun, omule?! și mi se îndesă peste birou, în suflet.

— Ești nebun, te întreb? Ce crezi că sîntem noi aici, să ne vii cu asemenea elucubrații? Niște puțoi de liceeni, amatori de romane fantastice?! Cine vrei să creadă balivernele astea?...

Ameții. Căutînd o mînă de ajutor, o vorbă cît de cît în sprijinul meu, o cerșii cu privirea la Danciu, dar acesta, ferindu-se a fi văzut de Florescu, nu-mi răspunse decît privindu-mă și el într-un fel anume, parcă spunîndu-mi: „Ei, vezi? Cînd ți-am spus cu s-o lași baltă..."

— Unde-i Skrober acum? mă fulgeră iar Florescu.

— I... în be... beci, jos.

— Cuuuum?

Credeam că inspectorul o să crape, atît de mult își umflase fălcile cu acel „cum" prelungit și fioros.

— Fără mandat de arestare? Ți-ai permis?!

Așa mi se întîmplă întotdeauna: la început, timid și redus dintr-o dată la un bob de mei în fața superiorilor mei, mă trezesc dintr-o dată... se-aprinde violent în mine gorjeanul, sîngele aprig oltenesc.

— Domnule inspector, izbucnii eu, probele mele sînt destul de evidente pentru ca **Parchetul** să emită un mandat de arestare pe numele acestui Skrober.

— Așa crezi tu ?! zbieră inspectorul de crezui că geamurile, din toată clădirea Prefecturii, or să se prefacă în cioburi.

Nu mă mai tutuise nimeni pînă la el. Nici măcar prefectul, cu care venisem, de cîteva ori, în contact. Dar ce puteam face ?

— Arestezi... îți permiți să arestezi un cetățean străin... un cetățean aparținînd celui mai puternic stat european... aparținînd țării prietene.. marii noastre prietene !... numai pe baza unor inepții, unor...

Cred că a vorbit un sfert de ceas. Parcă era la un miting. Inspectorul — fostul inspector Danciu — se făcuse mic în fotoliul lui, iar eu, țeapăn, fără a lăsa să mi se citească pe față vreun gînd, stam și-l ascultam pe șef perorînd. Cînd termină, înțelesei, în sfîrșit, că el, Florescu, nu va mișca un deget împotriva lui Skrober și nu va permite nici „subalternilor" așa ceva, iar celor de sus nu le va cere nici un fel de mandat de arestare.

— ...Pentru că, în definitiv, domnule, ceea ce susții dumneata nu-s decît prostii... inepții... basme de adormit copiii, încheie el. Te poftesc să-mi dai dosarul și... și... du-te la dumneata în birou. Așteaptă acolo !

Mă instalai din nou pe canapeaua jerpelită din biroul meu. În aceeași poziție în care mă odihnisem și înainte de a merge la șef. Era bine așa. Era mai bine, în orice caz, decît în biroul „Turbatului". Așa aveam să-i spun de acum încolo : „Turbatu". Dar oare va mai exista, pentru mine, un **de acum încolo...** în această prefectură ? Sau aveam să fiu mutat și eu într-un orășel de provincie, ca Danciu la Tîrgoviște ? !

„Bine că nu-s însurat !" — mă felicitai. „Bietul Danciu are două fete la liceu, printr-a VI-a... El ce-o să se facă ? Vai de capul lui..." — îl căinai. Acum vedeam că, de fapt, în spatele tipicarului și nesuferitului de Danciu se ascundea, totuși, un om bun, o inimă omenească. Pe cînd în spatele chipului ăsta păpușăresc al lui Florescu nu afli un om să dai cu pușca.

Pași pe coridor, care se opriră în dreptul biroului meu, mă făcură să bănui că cineva vrea să intre la mine. Așa era. Danciu intră peste o clipă. Mă privi mirat văzîndu-mă liniștit, apoi se pofti singur pe un scaun.

— Am venit să-mi iau rămas bun, Bocăncel ! spuse el. Dacă...

Mă privi lung, oare ce voia să-mi spună ?

— **Dacă** ?... îl întrebai

— Dacă o să ai nevoie să pleci de-aici, poate vii la mine, la Tîrgoviște. Te primesc cu brațele deschise, deși, Doamne ferește să ai nevoie de așa ceva !

— Pentru mine-i mai simplu, domnule inspector, îl numii eu cu vechiul titlu. N-am nevastă, n-am copii...

— Da, e-adevărat, suspină el. Eu o știu bine !

— Aşa că... Domnul a dat, Domnul a luat !... Dar cum de v-a scos aşa, peste noapte ?

— Nu-i chiar **peste noapte.** Ştiu de ieri dimineaţă.

— Cazul Dobrescu a afectat cu ceva... a grăbit scoaterea dumneavoastră ?

Mă privi iar lung, pe sub streaşina sprîncenelor stufoase. Tăcerea lui prelungită fu mai clară decît orice răspuns. Aşa că spusei, spăşit :

— Îmi pare rău, domnule inspector...

— Eh, ce-a fost s-a dus ! parcă alungă el, cu un gest, necazurile. Spune-mi, se trase cu scaunul mai aproape de mine, de ce voiau zăbăucii ăştia să-l ucidă pe Vulcănescu ?

— N-aţi citit dosarul ?

— Cînd ?

Aşa era : cînd să-l fi citit ? Cînd zbiera nebunul ăla, care nici măcar n-a vrut să-şi arunce ochii mai întîi în dosar ! ?

— Voiau suprimarea lui Vulcănescu şi înlocuirea lui cu un „Vulcănescu" al lor.

— Cum aşa ?

— Aveau ei un tip care semăna perfect ; sau, în orice caz, foarte bine cu Vulcănescu.

Văzui, cu coada ochiului, gura uşor întredeschisă a lui Danciu : rămăsese cu gura căscată.

— Ei, da, nu vă miraţi ! L-am văzut şi eu, seamănă destul de bine cu Vulcănescu. Doreau substituirea pentru ca omul lor să poată pune mîna, în calitate de „prieten", pe formulele lui Dobrescu. Şi atunci, la restaurant, cînd adevăratul Vulcănescu a plecat pentru o clipă la W.C., falsul Vulcănescu a apărut şi, sub pretext că nu-i liber W.C.-ul, a strecurat otrava în pahar. Numai că, emoţionat... ori cine ştie din ce altă pricină... (mă temui să-i mai vorbesc şi lui Danciu de puterile misterioase sub care Skrober îl ţinuse pe Zăinescu...), în loc să pună otrava în paharul lui Vulcănescu, a pus-o în paharul lui Dobrescu...

— Bietul om ! făcu inspectorul.

— Pentru treaba asta, ai lui... banda lui Skrober... au hotărît să-i vină de hac. Numai că Vulcănescu II s-a sinucis.

— Asta ţi-a spus-o Skrober ?

— Nu, Skrober mi-a spus doar că „omul a dispărut", lăsîndu-mă să înţeleg, din cine ştie ce motive, că ei ar fi făcut-o. Matté însă credea şi el că Skrober l-a ucis pe Vulcănescu II. În ultima vreme, falsul Vulcănescu a venit de două-trei ori la Matté să-i ceară să-l ia sub protecţia lui, dar Matté vrea să fie „curat", cum zice el. Îl consideră pe Skrober prea puternic pentru a se măsura cu el, zice că are legături prea sus pentru a mă măsura şi eu cu el.

— Are dreptate Matté, suspină iar Danciu. Din păcate, aşa e : Skrober nu poate fi doborît !...

— Nici acum, cînd îl avem în mînă, cînd mi-a declarat tot ?

— A semnat ?

— Da.

— O să zică că l-ai forţat... Dacă noul dumitale şef n-o fi scos deja declaraţia de la dosar...

— Nu se poate!
— Ei aş! O să vezi!
Se ridică. Zise:
— La revedere, Bocăncel. Şi nu uita: Dacă, Doamne fereşte, o să fii nevoit... Să ştii că la Tîrgovişte...
Îi strînsei mîna cu putere, îi urai succes şi noroc şi apoi îl petrecui, cu privirea, pînă în capul coridorului, spre scări.
Cînd să închid uşa, telefonul ţîrîi şi vocea lui Mimi — secretara — mă anunţă că sînt chemat la şef.
Mă dusei.
Florescu se schimbase. Îmi zîmbi, mă pofti amabil să iau loc, apoi veni de se aşeză în faţa mea.
— Ce naiba, dom'le, începu el, m-ai făcut să-mi ies din fire cu încăpăţînarea dumitale. Şi nici să-ţi explic nu puteam, că era ăla... fostul inspector... aici. Acu, că sîntem între noi, pot să-ţi spun: ai dreptate, Skrober... adică din ordinul său... a fost ucis Dobrescu. Desigur, din greşeala aceea, pe care o ştii... că a-ncurcat paharele ăla... Dar asta e: ai dreptate. Totuşi...
Se ridică uşor din fotoliu şi, cu mîinile la spate, începu să se plimbe prin birou.
— ...Totuşi, spuneam, raţiuni de stat... interese mari ale statului nostru... cer să punem capăt afacerii ăsteia fără a ne lega de Skrober. Nu vreau să-ţi spun cine sînt cei care cer treaba asta. Ai ameţi dacă ţi i-aş numi!
De data asta îl credeam. Păcat că nu-l crezusem şi pe bietul Danciu cînd mi-o spusese.
— Şi trebuie să ştii că eu nu-s Danciu! accentuă Florescu. Eu ştiu să-mi apăr pielea şi te voi determina şi pe dumneata s-o faci. Aşa că... îmi făcu cu degetul, mustrător. E păcat, zău, să-ţi rişti cariera...
Începusem să mă plictisesc. Să mă plictisesc ori să mă scîrbesc. Spusei, ca să scap:
— Şi cum ar fi bine s-o închidem, domnule inspector?
— Aşa cum ar fi mai simplu, comisare, aşa cum a trîmbiţat-o şi presa.
De uimire, mă trezii în picioare:
— Adică... condamnîndu-l pe Vulcănescu?
— Ei bine, da!
— Dar e...
— ...nevinovat, ştiu! Crezi că numai el o s-o paţă fără vină?... O!... Ce naiba, domnule, parcă n-ai lucra în poliţie! Ce contează libertatea unui om cînd e-n joc ceea ce ţi-am spus? O să i se dea circumstanţe atenuante... Aud că iubeşte o tînără care era ca şi logodită cu ăla mortu... Şi... o să ne mai îngrijim noi, peste vreme, să-i mai scurtăm din pedeapsă.
Tăceam. Tăcerea mă apără de multe ori de potopul de vorbe urîte care mi-ar putea scăpa.
— Văd că te-ai mai lămurit, aşa-i?
— Aşa-i... spusei moale.
— Atunci e bine. Poftim, ia înapoi dosarul, fă-l pe Vulcănescu să dea o declaraţie... e spre binele lui, explică-i şi... succes!

Luai dosarul și-l deschisei înfrigurat acolo unde trebuia să fie declarația lui Skrober. Nu mai era...

Inspectorul îmi surprinse gestul și rîse :

— Nici o teamă, am ars-o eu, dragă...

Ieșii. Mergeam ca beat. Comisarul Costache, care mă întîlni, mă opri :

— Ce-ai, mă, ești beat ori te-a **altoit** șeful cu vreo critică, ai ?

Rîsei prostește :

— Am cam făcut-o lată azi-noapte...

— Oho ! Bravo, bravo ! rîse și el admirativ.

16

Totul fusese pus la punct, totul se părea că va merge de minune. Numai... Numai Vulcănescu să iasă odată din starea asta tîmpită de apatie ! Dumnezeule, parcă n-ar fi bărbat !

Il cert, dar în inima mea simt că-l înțeleg. Bietul om ! Și totuși... Cînd stau și mă gîndesc mai bine și îl așez așa, în închipuirea mea, lîngă mine și încep să compar situația lui cu a mea, vreau nu vreau tot el iese mai bine. La el s-a **gîndit** cineva, a aranjat totul ca să iasă bine, îl va ajuta și în continuare. Pe cînd bietul de mine !... Cine se va gîndi la mine ? Cine mă va ajuta să scap basma curată din bucluc ? Cine ?... Eh, mai bine să lăsăm toate astea deoparte. Ce-o fi o fi. Vom vedea atunci, ce rost are să ne facem sînge rău de pe acum ? Bine că l-am putut ajuta ! Bine că „turbatu" are impresia, din prostia lui, că i-am intrat în grații ! Bine că s-au petrecut toate acestea altfel...

Mi-e capul calendar, dovleac, moară burdușită cu saci : mi-e capul tot ceea ce vreți, și-l simt ca pe o grea povară. Mă fîțîi de colo-colo și nu-i bine ; nu-i bine de loc. Nu-i bine pentru că, dacă o fi să se afle cîte am pus la cale și-oi vrea să mă dezvinovățesc, toată agitația asta a mea, faptul că nu m-am dus acasă, toate, povestite de aprod, vor deveni, dintr-o dată, tot atîtea dovezi ale vinovăției mele, ale premeditării a ceea ce am săvîrșit.

Și cine m-ar crede că toate astea le-am pus la cale de dragul a doi oameni ? Cine ?

Privesc ceasul-brățară de la mînă : este aproape 8. Peste cîteva minute va trebui să cobor la subsol, să-l iau pe Vulcănescu în primire, sub dare de semnătură, și să-l duc la „Văcărești". E ordinul lui „Turbatu" și cu el nu-i de glumit ! Mai ales că, de la unul și de la altul, am aflat că „Turbatu" e **verde**. Și-ncă dinăia vechi !

Cobor, în sfîrșit. Pașii pe care-i fac, cu picioarele mele de plumb, sînt pașii pe care i-ar face și cei osîndiți la moarte, în drum spre locul execuției. Cobor alene, cobor cu sufletul întunecat, cu mușchii crispați, cu capul gîndind tot timpul nu la ceea ce fac, ci la ceea ce va trebui să fie, la ceea ce va trebui să se întîmple.

Mașina mă așteaptă în curte. E un „Buick" destul de bun, un '38. Peste cîteva clipe, în drum spre „Văcărești", n-o să mă aflu

în el decît eu, Vulcănescu și șoferul. Șoferul e nea Tabarcea, un moșulică trecut bine de 50 de ani. Parcă mi-e și milă cînd mă gîndesc la ceea ce o să i se întîmple. Am atras atenția să fie tratat mai cu milă, dar poți să știi? Emoția clipei, împrejurările pot determina cu totul altceva decît am gîndit noi.

O femeie tînără iese de la „Prevenție" și, pentru o clipă, cînd o văd din spate, inima îmi tresaltă năvalnic: e Cornelia. Dar femeia se întoarce și... nu, nu e ea. Rîd singur, fericit, prostește. Dacă m-ar vedea cineva, ar zice că a înnebunit comisarul Bocăncel. Și poate că n-ar judeca tocmai strîmb!

Prezint legitimația la șeful „Prevenției", ordinul de dezlegare; îl cer pe Vulcănescu.

— Îndată! mi se răspunde. Luați loc.

Mă așezai pe-un scaun de lemn, care scîrțîia sub mine de parcă aș fi de două ori mai gras decît sînt. Scîrțîitul acesta prelung, agasant, mă enervează la culme. M-aș ridica, dar ar însemna ca restul timpului, pînă o să-l aducă pe Vulcănescu, să-l petrec fîțîindu-mă de colo-colo.

Un gardian trece formele într-un dosar voluminos. Ce dracu o fi scriind în el atîta!? Din cînd în cînd se oprește, încearcă penița pe o bucată de carton, apoi o scuipă și o șterge pe tamponul de sugativă. De cîte ori scuipă penița, mă privește și pe mine, indiferent, ca și cum n-aș fi acolo. Într-un rînd descopăr că probabil nici nu mă privește pe mine, ci geamul soios din spatele meu, prin care se preling stropii de lumină.

Tropăitul care se apropie mă-ndeamnă să fiu atent și, cînd ușa se deschide, îl văd pe Vulcănescu. E tot apatic, tot trist, se mișcă de parcă ar fi în stare de somnambulism. Cînd îl văd, îmi vine să-i ard una, să-l trezesc din starea asta de idioțenie. Ce se așteaptă de la el va fi, neîndoielnic, imposibil de executat de o asemenea rablă... caricatură de om. Mă apucă o furie subită pe el și, sub imperiul acestei furii, mă reped la șeful „Prevenției" și-l rog la ureche:

— Fă ceva și arde-i cîteva... lu'ăsta!

Șeful surîde:

— Ți-a făcut ceva **greutăți**?

— Cînd l-am arestat, mi-a cam ars cîteva la **mutră**.

— Așa? E, las' că-l aranjez eu...

— Da fără semne!

— Nici o grijă! Bine că mi-ai spus, că tot îl dăm ălora la „Văcărești".

— Îl ardeți însă numai pînă ce vin eu, nu și cînd oi fi aci!

— S-a făcut...

Plecai — chipurile după țigări —, dar ieșii numai pînă în curte, la mașină, să mai schimb o vorbă cu nea Tabarcea.

Nici nu închisei bine ușa și răsunară deja loviturile pe care le primea Vulcănescu. Îmi pare rău de el, dar era ultima șansă de a-l trezi, de a trezi în el demnitatea și revolta necesare împlinirii a tot ceea ce s-a pus la cale și în care el este factorul hotărîtor.

Stătui vreo două minute cu nea Tabarcea, apoi mă reîntorsei. Șeful „Prevenției" nu mai era acolo, ci numai gardianul care scria

în catastif. La fel de apatic, îl croieşte sistematic, peste figură, pe Vulcănescu, cu palmele.

Îl privesc pe Vulcănescu şi în ochii lui citesc şi nedumerirea în legătură cu ceea ce i se întîmplă, dar şi o ură care-i mocneşte în priviri!

— Încetează! îi strig gardianului. Şi omul se duse de se aşeză liniştit pe scaunul lui, de parcă nimic nu s-ar fi petrecut.

„Doctoria" mea prinse. Vulcănescu nu mai e cel ieşit de la arest în urmă cu cinci minute, ci Vulcănescu cel pe care l-am arestat, indignat de ceea ce i se întîmplă, luptînd năvalnic pentru apărarea lui.

Îl luai şi-l invitai spre ieşire.

Gardianul îmi atrase atenţia:

— Nu-i puneţi „gabrioletele" la mîini?

Rîsei:

— Crezi că-i nevoie?

Rîse şi el:

— La mămăligosul ăsta, nu, nu cred.

— La revedere!

— Să trăiţi!

Îl scosei în curte pe Vulcănescu şi-l urcai în maşină. Apoi, odată instalaţi, îl rugai pe nea Tabarcea:

— Dă-i bătaie!

Tot drumul Vulcănescu tăcu. Tăcui şi eu. Numai nea Tabarcea îi înjură pe ţăranii care, în drum spre pieţele Capitalei, îl împiedicau să meargă cum ar fi vrut el.

Afară, în stradă, era o zi frumoasă, de vară, însorită. Fete tinere, în rochii decoltate, uşoare, traversau sprinţene la intersecţii. În Piaţa Mare, o ţigăncuţă, cu buzele ca o fragă, ne oferi flori prin geamul maşinii. Forfotă pe trotuare, tramvaie... Viaţa — pe străzi. Îi arătai toate acestea lui Vulcănescu. I le arătai din priviri. Tot din priviri căutai să-i spun: „Nu-i păcat să renunţi la toate acestea? Nu-i păcat să te laşi zidit de tînăr între zidurile închisorii? Nu-i păcat să ispăşeşti osînde ce s-ar cuveni altora?".

Maşina zbîrnîie pe străzi.

Vulcănescu îşi privi mîinile puternice, puţin osoase, tinereşti. Cred că se gîndea: „Oare m-oi putea servi cum trebuie de ele?"

„Vei putea, vei putea!" — îi spusei cu ochii. Şi parcă-l văzui surîzînd.

Lăsarăm în urmă cheiul dîmboviţei şi ne angajarăm pe calea Văcăreştilor.

Simţeam inima ticăind zgomotos sub cămaşă. Poate că dacă ar fi tăcut subit motorul „Buick"-ului, s-ar fi auzit dintr-o dată, bătînd năvalnic, pîrdalnica mea de inimă. Ori poate că s-ar fi auzit şi cea a lui Vulcănescu...

Nea Tabarcea opri brusc, să nu calce o femeie care ţîşnise bezmetică în faţa maşinii. În clipa următoare, o lovitură mă orbi şi căzui pe pernele maşinii. Mai auzii doar icnetul lui nea Tabarcea şi abia simţii curentul de aer provocat de portiera care se deschisese. Apoi... neant.

Cred că m-am trezit însă destul de repede. Vulcănescu nu mai era lîngă mine. Aceasta mă bucură. Totuşi, pentru a tărăgăna lucrurile, mă prefăcui leşinat mai departe.

Îl auzii pe nea Tabarcea:

— Don comisar... Don comisar Bocăncel! şi-mi ardea, vîrtos, la palme. Palme aspre de şofer. Eu însă făceam pe mortu-n păpuşoi.

— Doamne, şi ce i-a mai zdrobit fața! îl auzii iarăşi pe nea Tabarcea. Dacă aveam un pistol, i-arătam eu lui... Şi fleorțătinii ăleia de m-a făcut să opresc!...

Simţii că se dă jos din maşină şi-l auzii adresîndu-se cuiva:

— Dă, mă, fuga pînă la un doctor!

Îi răspunse un „Nţ" categoric, ceea ce îl înfurie pe şofer. Zise:

— Du-te, mă, 'ştile mătii!... că-ţi dau bacşiş.

O voce de copil:

— Nu te duce, Gaie, că ăştia-s **gabori.**

— Ce-ai zis, mă? îl auzii iar pe nea Tabarcea, stați că vă ard eu vouă gabori, mama voastră de ţigani!...

Paşii care tropăiau, îndepărtîndu-se, pe caldarîm trebuiau să fie ai lui nea Tabarcea. În acelaşi timp, simţii cum se apropie alţi paşi, abia simţiţi, şi cum o voce de copil se miră:

— Mamă, da ce l-a cîrpit! Te prinzi, Fane, ce vînătaie i-a făcut?

— Aha.

— Crezi că l-a omorît?

— Nuuuu... N-are nici pă mă-sa, că să vezi cum o să-şi revină.

Puştiul avea dreptate. Era isteţ. Totuşi, ceva mă revolta împotriva lor, a lui... Un om se afla în pericol — fie el şi poliţist, **gabor,** cum ziceau ei —, ar fi fost de datoria lor să fi dat o mînă de ajutor.

— Da ai văzut ce repede a-ntins-o ăla... lunganul ăla... care a sărit din maşină?

— Şi-a luat-o şi p-aia... tipa aia blonda... cu el. Mişto gagică, mă, ăla trebuie să fie **apaş** mare!

Nea Tabarcea se-ntoarse furios şi înjurînd. Nu ştiu de unde luase un pahar cu apă şi mi-o aruncă toată în plină faţă. Mă scuturai, fără nici o prefăcătorie, şi deschisei ochii. Întîlnii zîmbetul lui nea Tabarcea. Zise:

— Gata? Ţi-ai revenit?

— C-ce se pe-petrece? întrebai şi sării atît de tare în sus, încît mă lovii cu capul de plafonul maşinii.

— Stai liniştit, zise şoferul, că tot nu mai punem mîna pe el. A şters-o ăla care-l duceam la „Văcăreşti".

— De mult? şi ieşii din maşină.

Nea Tabarcea ieşi şi el.

Rotii ochii pretutindeni — nici urmă de Vulcănescu.

— A-ntins-o cu o maşină. Mi-au spus ţiganii ăştia.

— Ce marcă era, mă?

Mă priviră rîzînd:

— Era o maşină, nene!

— Da ce culoare, diavolilor? întrebă nea Tabarcea.

— Era verde!

— Era neagră!...

— Ba era galbenă...

— Era pe mama voastră de derbedei! se răsti la ei şoferul. Apoi, către mine: Hai, don comisar, că îi dăm în urmărire... Mergem la Prefectură?

— Haide...

Mă-ndreptai spre maşină. În urmă îl auzii pe ţîncul de adineauri:

— Ţi-am spus eu, mă, că n-are nici pe dracu? Aşa-s gaborii ăştia...

Aşadar, evadarea lui Vulcănescu reuşise. Cornelia se comportase admirabil. Cîte minuni nu face dragostea! Oftai! Nea Tabarcea mă auzi, pesemne, că se-ntoarse:

— Lasă-l încolo, dom'le! Punem noi mîna pe el...

Dar în gîndul meu: „Tocmai de-asta mi-e frică!..." Mă liniştii însă: în patru ore Vulcănescu şi Cornelia aveau să fie la Constanţa.

La ora 14 pleacă „Ardealul" spre Constantinopole, unde, odată sosiţi, erau scăpaţi de toate relele ce li s-ar fi putut întîmpla.

— ...Mai ales, zise nea Tabarcea, în continuare, 'mi spunea unu... un oltean cu coşurile... că s-a luat după ei o maşină neagră... un „Ford", cică!...

Crezui că leşin pentru a doua oară. „Un «Ford» negru?!" Asta nu putea fi decît... Îmi veni în minte scena aceea cînd o asemenea maşină fusese cît p-aci să mă trimită în lumea celor drepţi. Oare...

„Buick"-ul nostru încetini subtil şi se opri.

— Ce-i, nea Tabarcea? strigai nestăpînit la şofer.

— Mi-e... Mă simt rău, don comisar. Mi se-nvîrte capu'... Nu mai pot conduce...

„Drace! Se pare că lunganul ăla de Vulcănescu l-a altoit rău pe bătrîn. N-a leşinat el pentru moment, dar iată că..."

N-aveam însă timp de pierdut. Cunoşteam itinerarul — doar eu, împreună cu Cornelia, îl stabilisem —, dar ce să fac cu moşul de la volan?

Îl trăsei jos din maşină. Mai bine zis îl sprijinii — omul mergea, totuşi, pe propriile-i picioare. Ochii mei descoperiră vitrina unei drogherii şi-l dusei pe şofer înăuntru. Drogheriţa, o blondă falsă, de vreo 45 de ani, se uită la cuplul ăsta bizar care-i călca pragul. N-o lăsai să se mire mult, ci, legitimîndu-mă, o rugai, tăios, să aibă grijă de Tabarcea. Altceva — nimic! Nici să telefoneze la Prefectură, nici să-i fi spus ceva despre cauza răului ce-l apucase pe bătrînel. Aşa că, dinspre partea asta, nici o grijă: doar dacă nu s-o limpezi mai bine şoferul şi o să dea el telefon...

Mă aruncai în maşină, la volan, şi demarai brusc, apucînd-o cu viteză pe drumul Pantelimonului...

„Buick"-ul zbîrnia, nu alta. Moşul îl ţinea bine — curat, îngrijit... să nu-i facă necazuri, vorba lui.

Indicatorul de viteză arăta 90 la oră şi nu ieşisem încă din Bucureşti. Trebuia însă să gonesc, să gonesc... cu toată puterea motorului. Nu se zărea încă nici „Fordul" cel negru, nici „Fordul" albastru, cu care fugiseră cei doi.

Eliberarea lui Skrober se produsese rapid şi fără să mă consulte nimeni. Un simplu ordin al lui Florescu îi somase, telefonic, pe cei de la „Prevenţie" să-l lase liber. Oare oamenii din „Fordul" negru... „săritorii" aceştia în sprijinul poliţiei (şi, de fapt. de unde ştiau că sîntem de la poliţie ?), cei care, nu cu mult în urmă, depuseră atîta zel să-mi facă de petrecanie, nu sînt, cumva, oamenii lui Skrober ?

Piciorul îmi înţepenise pe accelerator, şi ochii, tot scrutînd şoseaua pustie sub soarele torid, îmi lăcrămau. Sumedenie de gînduri îmi măcinau creierul : Ce voi face cînd îi voi întîlni pe oamenii lui Skrober ? Dar ei or fi ajuns maşina care-l ducea spre libertate pe Vulcănescu ? De ce...

Doamne ! Trebuie să-mi găsesc neapărat liniştea şi stăpînirea de sine, altfel nu voi realiza nimic din ceea ce mi-am propus.

Intrai în comuna Brăneşti cu mai bine de o sută la oră. Un car cu boi, plin ochi cu paie, îmi apăru, la o curbă, direct în mijlocul şoselei, tăindu-mi calea. Răsucii volanul vijelios la dreapta şi, cu un rînd de roate pe bordura şoselei şi cu celălalt coborît în şantul cu buza tocită, trecui ca o cometă, înşiruind după mine, drept coadă, paiele răpite, din viteză, de atingerea cu claia de pe car. O sudoare rece, sărată îmi invadă fruntea, coborînd vertiginos în broboane bogate către ochi.

Lanuri întinse de porumb, încă neculese, se înşiruiau de-o parte şi de alta a şoselei. Cît vedeai cu ochii, Bărăganul îşi unduia pielea gălbuie de aurul bucatelor sub bătaia zănatică a unui vînt uscat, cald. Dacă bandiţii lui Skrober erau cei care plecaseră în urmărirea lui Vulcănescu şi dacă aici, în aceste locuri, l-au ajuns, apoi împrejurări mai prielnice nici că li s-ar mai fi ivit undeva. în altă parte, pentru a-i veni de hac.

Şoseaua, ca o panglică cenuşie, fără de sfîrşit, împungea un orizont ceţos, din cauza căldurii, lăsa impresia — chiar la viteza paranoică cu care zburam — că nu voi ajunge niciodată la ţintă.

Pustietatea în care mă aflam, liniştea apăsătoare mă făceau să mă simt atît de singur, atît de insignifiant faţă de măreţia cîmpiei. Dar şi singurătatea şi liniştea nemărginită îmi favorizau, într-un fel, jocul. Numai să nu ajung prea tîrziu, prea tîrziu pentru a-i mai putea ajuta cu ceva pe cei doi fugari. Trei, de fapt ; „Fordul" evadaţilor era condus de căpitanul Betuică, secundul de pe „Ardealul" şi... unchiul, dinspre mamă, al Corneliei. Ştiam, din auzite, că era un adevărat lup de mare, că scosese nava din multe şi primejdioase vicisitudini marine, dar... ne aflam acum, poate din nefericire, pe uscat, nu pe mare ! Şi nu ştiam... nu prevăzusem, în calculele mele, pe care le consideram atît de perfecte, „amănuntul" acesta : cît de bun şofer e căpitanul Betuică. Mă mulţumi-

sem cu spusele Corneliei : „Dacă «Ardealul» soseşte pînă în miezul nopţii în port, unchiul ia ceaiul de dimineaţă cu mătuşa, dacă zorile nu-l află chiar în pat..." Acum însă, nu ştiu de ce, nu prea mai puneam bază pe spusele Corneliei.

Un indicator galben, prăfuit, înfipt în marginea şoselei, mă vesti, după cîte îmi putui da seama, că pînă la Lehliu mai erau 5 km. Şi, deodată... Mi se năzare oare? Nu! Nu, Dumnezeule, nu mi se pare! În faţa mea, între lanurile de porumb, pe deasupra lor, aleargă doi noruleţi de praf... Aleargă cu o viteză abia perceptibilă în ceea ce mă priveşte, dar pe care o intuiesc ameţitoare, poate mai ameţitoare decît cea pe care o are „Buick"-ul meu.

„Ei trebuie să fie!" — îmi spusei. „Neapărat că trebuie să fie! Oamenii lui Skrober se află la cel puţin două sute de metri în urma lui Vulcănescu şi a Corneliei".

Apăsai cu atîta furie şi deznădejde pe accelerator, încît maşina se zgudui din toate măruntaiele ei, începu să trepideze, dar îşi spori vădit viteza. În curba de la intrarea în Lehliu — n-am urmărit indicatorul de viteză, dar am simţit-o — intrai cu peste 110 la oră. Roţile din dreapta nici nu mai atinseră şoseaua şi vreme de o secundă... sau două... aşteptai, cu sufletul la gură, să se răstoarne maşina şi să pornesc în veşnica şi nedorita călătorie către aştri. Dar nu se întîmplă aşa. În schimb, după puţin, înaintea mea începui să deosebesc, tot mai clar, conturul „Fordului" negru şi, nu prea departe, înaintea sa, probabil „Fordul" căpitanului Betuică.

Nu simţii, lucru ciudat, nici o bucurie. Întreagă atenţia mea se concentră la planul pe care abia acum trebuia să-l elaborez : planul manevrei de înşelare a celor din maşina neagră.

„La vitezele astea — socotii — e atît de uşor să confunzi o maşină neagră cu una albastră!... Mai ales cînd aceste maşini sînt de acelaşi tip!"

Distanţa dintre mine şi **skroberi** se micşora uluitor. Slăbii piciorul de pe accelerator şi mîna dreaptă o strecurai, grăbit, în haină, după revolver. „Coltul", încălzit de dogoarea trupului meu, îşi cuibări patul în palmă, ascultător şi gata de lucru. Acum avea să-şi spună cuvîntul agerimea ochiului meu de om de la munte, acum avea să-şi spună cuvîntul cea mai de treabă dintre armele mele.

Între mine şi „Fordul" din faţa mea — negru, lucios, bine întreţinut, ca o maşină „de casă" — mai rămăseseră numai vreo 30 de paşi. În schimb, „Fordul" lui Betuică se îndepărta, cîştigînd tot mai mult un avans serios faţă de urmăritori.

Priveam cu groază benzinometrul al cărui indicator ajunsese alarmant de aproape de zero. În clipa următoare, ţîşnii pe lîngă urmăritorii lui Vulcănescu şi le semnalizai să oprească. Nici pomeneală însă! Accelerînd, **skroberii**, care recunoscuseră, desigur, maşina mea, se strecurară printre mine şi marginea din stînga a şoselei, cu scopul, evident, de a mă depăşi. Şi dorinţa lor se realiză, căci peste cîteva secunde... poate şi mai puţin... ochii mei priveau iarăşi spatele „Fordului". Apăsai din nou pe accelerator pînă simţii că nu mai merge şi din nou, ascultător, adunîndu-şi parcă ultimele forţe, „Buick"-ul meu îi depăşi. De astă dată eram ferm

hotărît să nu-i mai las să-mi scape. Și ca să fiu mai sigur, încă din mers, manevrai de asemenea natură încît să le barez șoseaua la oprire. Mai înainte însă de a-mi împlini eu gîndul și parcă ghicindu-l, „Fordul“ profită de faptul că-mi încetinii oarecum viteza, în vederea opririi, și țîșni spectaculos pe lîngă mine. Atunci, „Coltul“ meu ieși rapid la geam să ia aer. Din gura lui lacomă țîșniră, unul după altul, cinci focuri. Explozia violentă care se produse aproape instantaneu, scîrțîitul frînelor care-i urmă și oprirea bruscă a „Fordului“ cel negru arătară că ținta mea fusese atinsă. Oprii și eu la cîțiva centimetri de **skroberi.** Și încă înainte de a coborî ei, trăsei portiera din spate, din stînga, a „Fordului“. Cu pistolul în mînă, îi somai :

— Poliția ! Actele !

În clipa următoare însă, tipul din spate îmi trînti o lovitură zdravănă de picior. Pistolul îmi zbură cît colo, în șanț, iar în mînă simții o durere ascuțită, îngrozitoare, care mă făcu să urlu ca scos din minți.

Reacționînd cu repeziciune, tipul care mă lovise puse piciorul în pămînt, vrînd să se strecoare din mașină. Fulgerător, prinsei portiera larg deschisă și cu o putere pe care n-aș mai fi bănuit-o nici eu mîinii mele drepte o trîntii cu iuțeală, să se închidă. Portiera prinse piciorul individului între partea sa de jos și scara mașinii ; strigătul de durere pe care-l scoase bietul om cutremură crugul, apoi, în liniștea care se așternu, îl văzui căzînd leșinat în lungul pernei de pe care voise, cîteva clipe înainte, să evadeze.

Totul se petrecuse atît de repede, încît nimeni altcineva din mașină nu avusese vreme să intervină.

„Dar oare cîți or fi fost în mașină ?“ — mă trezii întrebîndu-mă în vreme ce, cu o sprinteneală apreciată dintotdeauna la mine, mă aplecai și-mi culesei pistolul din șanțul șoselei.

Ochii mei iscodiră interiorul mașinii. Skrober nu se afla în ea — nici un m-aș fi așteptat. Înăuntru erau doar doi inși : șoferul, un tip scund, cu un păr de culoarea oțelului, cu mustață groasă, și un altul, cel leșinat, pe pernele din spate ale mașinii, mai înalt, roșcovan, cu o față lungă și urîtă ca de cal.

Îi dădui voie șoferului să facă tot ce putea pentru a-și readuce în simțiri tovarășul. Omul îl lovi ușor peste obraji cu palmele, îl frecționă nițel pe la tîmple... În sfîrșit, individul cu fața de cal își reveni, se frecă la ochi nedumerit și dădu să se scoale. În clipa aceea însă, durerea fracturii de la picior — pentru că, după toate aparențele, avea o fractură — îl făcu să urle iar de durere și să recadă la loc.

Mai stătu așa o vreme, în care timp tovarășul său îi mai reaminti cîte ceva din cele ce se petrecuseră între noi, apoi roșcovanul se ridică totuși, în ciuda unei dureri ascuțite la picior — evidentă pe fața lui.

— Domnule !... se repezi el cu gura... Încă de la București urmărim o mașină... un „Ford“ albastru, care...

— Albastru ? ! mă minunai cît putui de natural. Mie mi s-a spus că-i negru ? !

— Nu... Noi — şi-mi întinse o legitimaţie civilă — sîntem oameni paşnici. Ne-am gîndit numai să dăm... să vă dăm dumneavoastră, poliţiei, o mînă de ajutor. Şi iată...

— O mînă de „ajutor" ! facui. Aşa mînă de „ajutor" daţi dumneavoastră ? Atacaţi poliţia cînd vă cere să vă legitimaţi ?

Omul se strădui să surîdă. Şi reuşi. Apoi zise :

— De... Dumneavoastră să fi fost în locul nostru. Să vă oprească cineva în plin Bărăgan... să vă ceară aşa, brusc, legitimaţia... după ce a încercat zadarnic să te oprească din urmărirea unui evadat... Nu ? Mai credeţi, din prima clipă, că aveţi de-a face cu poliţia ?

Lăsai să-mi scape un „mda" moale. Ce mai puteam spune ? Deocamdată, răspunsul lui mă mulţumea. De aceea îi cercetai cu atenţie şi, de ce n-aş recunoaşte-o, îndelung legitimaţia primului, apoi pe cea a şoferului şi abia în urmă îi lăsai să coboare. Se uitară pieriţi la starea jalnică a cauciucului din spate al „Fordului" lor. Dar nu ziseră nimic.

Atunci tot eu le spusei :

— Dacă aţi vrea, zisei cu un aer rugător, să vă continuaţi ajutorul despre care vorbeaţi... Şoferul meu a fost rănit şi, după cum vedeţi, sînt singur....

— Da, desigur ! se repezi cel cu faţa de cal, şontocăind către „Buick".

— Atunci urcaţi ! le spusei.

Se zvîrliră amîndoi pe perna din spate a „Buick"-ului meu şi o întinserăm iar la drum. Oprirea noastră durase cel puţin 10 minute. Or, 10 minute pentru viteza cu care alerga Vulcănescu... era un avans mai mult decît serios.

Peste cîteva clipe zburam din nou cu peste o sută la oră. Mi-atrăsei chiar laudele şoferului de la „Ford".

— Conduceţi bine !

— Da, magistral ! completă cel cu faţa de cal.

Privii din nou benzinometrul ; acul scăzuse dincolo de zero. Dacă mai alergam încă cu viteza asta nebună se datora, pur şi simplu, inerţiei ! Cînd însă aveam să ne oprim.

Mă uitai şi la kilometraj. Mă uitasem şi cînd o pornisem de lîngă „Fordul" cel negru, abandonat : făcusem tocmai bine vreo douăzeci de kilometri !

Motorul începu să strănute, să-şi încetinească bătaia şi, pînă ce omul cu faţa de cal să se întrebe ce se petrece, „Buick"-ul mai oftă o dată şi se opri liniştit, în plin Bărăgan.

— Ce dracu are ? l-auzii bodogănind pe roşcovan.

— Eu ştiu ?! mă prefăcui îngrijorat. A tuşit, a pocnit şi deodată, iată, s-a oprit !

Şoferul „Fordului" se aplecă peste mine şi se chiorî la ceasurile de la bord.

— Drace ! şuieră el imediat, am rămas fără benzină.

Roşcovanul, vădit enervat, urlă :

Dacă ştiai că n-ai benzină, domnule, de ce nu ne-ai spus ? Mai pierdeam un minut-două şi trăgeam din motorul nostru. Că aveam berechet...

— Cine să ştie, frăţioare ! făcui eu, cine să fi bănuit ? Crezi că la asta mă gîndeam eu ? Ori să-l urmăresc pe evadat ?

Omul cu faţa de cal înjură urît, printre dinţi, apoi, coborînd, trînti în duşmănie portiera. Cu mîinile în şolduri, începu să cotrobăie, cu privirile, zarea. Dar nu se zărea nici măcar o căruţă, darmite o maşină !

Cînd şi cînd mă privea duşmănos pe sub sprîncenele roşii, stufoase, şi faţa lui stacojie se încingea, de furie, şi mai mult.

— Acum ce facem ? întrebă el într-un rînd, oprit într-un picior, cel sănătos, ca o barză.

Celălalt, tovarăşul său, se trîntise într-o rînă, în şanţul cu iarbă al şoselei, la umbra maşinii. Nu zicea nimic — părea că nu-i pasă de tot ce se petrece.

Eu răspunsei :

— Ce vrei să facem ? Ai **dumneata** benzină ?

— Da, în brichetă ! şuieră el, arţăgos.

„P-ăsta dacă nu-l temperez — mi-am zis —, mă ia şi la bătaie !" De aceea îi spusei :

— Te rog să fii la locul dumitale ! Şi nu mai face atîta pe... pe... (Nu găseam cuvîntul).

— Pe... ce ? întrebă el, şi mai plin de arţag.

— Pe patriotul... ori pe ce dracu', vrei s-o faci. Ce vrei să insinuezi ? Că interesul dumitale e mai abitir decît al meu în a-l prinde pe nenorocitul ăla ! ?

Mustăciosul din iarba şanţului tuşi scurt, apoi zise şi el :

— Aşa-i, Rudi. Astîmpără-te ! Noi, ce-am putut, am făcut. Acu... vezi şi tu. Benzina !

— Du-te dracului ! îi spuse roşcovanul şi lui.

Începu să se plimbe, neliniştit, dar nu mai spuse nimic.

Către ora 2 ne hotărîrăm s-o luăm agale spre satul cel mai apropiat. Ne mînau foamea şi arşiţa, care se făcuse tot mai de neîndurat. Acum îmi era limpede că Vulcănescu era scăpat. În ritmul în care ne deplasam, din pricina piciorului roşcovanului, către seară dacă aveam să ajungem undeva...

— O fi departe ? întrebă mustăciosul.

Roşcovanul tăcea. Se sprijinea de mustăcios şi-şi ascundea cu greu durerea care-l măcina.

— Nu ştiu, habar n-am de drumul ăsta, n-am mai fost niciodată pe el, răspunsei.

— Aha ! făcu mustăciosul.

Roşcovanul se uită însă cercetător la faţa mea. Dar mie nici că-mi păsa. Făcui mai departe pe obositul, pe însetatul...

Soarele, deşi cădea tot mai mult către asfinţit, ardea necruţător. Omul cu faţa de cal îşi tot scotea pălăria şi, cu o batistă mare, udă, încerca zadarnic să-şi şteargă transpiraţia.

Pe-nserate intrarăm într-un sat — un cătun cu case mici, pitice, aciuate la răcoarea cîtorva salcîmi cu frunze palide, prăfuite. Dar nu se vedea nici ţipenie de om. Nici măcar cîinii nu se zăreau. Doar mirosul iute de tizic, care mocnea, desigur, în vreo vatră, spunea că

satul e locuit. În sfîrșit, dădurăm de-o crîșmă. Mai înainte însă de a bubui mustăciosul cu pumnul lui ca un mai în obloanele de lemn, omul cu fața de cal ținu să-și mai verse o dată fierea din el :

— Dacă v-ați fi luat după mine... să ne fi întors, adică, la „Ford", acum...

— Pe dracu, zise scundacul. Pe dracu, la „Fordul" tău... Și bătu vîrtos cu pumnii în oblonul crîșmei.

Ieși, agale, un individ, gras, spînatic, chel, jumătate dezbrăcat. Cu o voce leneșă întrebă :

— 'Nă ziua ! Domnii ?...

— Ai benzină, mă ? întrebă roșcatul.

— Ce-aia ? ! se minună crîșmarul. 'Enzină ? ! De un' s-am 'enzină-n 'ijlocul 'ărăganului, 'munle ?

— Dă-ne cîte-un șpriț rece, lasă..., spuse și mustăciosul.

Crîșmarul se-ntoarse tîrzior cu un vin leșios, călîi, pe care ni-l slobozi în niște pahare groase.

— 'ifon n-am, 'ăcatele mele..., suspină el parcă.

De sete, îl băurăm. Îl băurăm încă destul de repede. Și zău că nu mi se păru leșia aia prea rea...

Crîșmarul, picotind pe un scaun, sub un fel de viță întinsă pe niște sîrmă, sta și ne pîndea, desigur, plecarea.

— Telefon e, mă, la voi, în sat ? întrebă deodată roșcatul.

— Ai ? sări crîșmarul, care adormise șezînd.

— Telefon... La voi, aici, nu-i primărie ?

— Nț ! E la Fetești, da-i cale lungăăăă... Dar brusc speriat să nu mînem la el peste noapte : 'dică nu 'ocmai lungăăăă...

— Da vreo bicicletă, ceva, n-are nimeni p-aici ?

— O 'abrioletă..., 'ărintele Juga...

Seara tîrziu ajunserăm la Fetești, unde era gară. Acolo anunțarăm postul de jandarmi să aibă-n pază cele două mașini pînă o veni careva după ele.

Cu trenul, în zori, zărirăm iarăși Bucureștiul...

„Turbatu" mă primi imediat ce i se aduse la cunoștință că-l aștept. Asta era pe la 3. Lipsise — fusese plecat la o întrunire — și acum sosise. La ora asta „Ardealul" era departe, în larg, ieșise de mult nu numai din apele românești, dar și din cele bulgărești. Și, de altfel, nimeni n-avea cum să afle că cei doi fugari erau la bordul „Ardealului"...

Îi spusei toată tărășenia. Adică varianta pregătită pentru el. Mă ascultă cu ochii cît cepele și privind cu frică vînătaia ce mi-o lăsase lovitura — ce-i drept, magistrală ! — pe care o primisem în ajun de la Vulcănescu. Cînd sfîrșii, mă-ntrebă :

— Și ? Ai mai luat vreo altă măsură ?

— N-nu... nu mi-am permis să vorbesc cu nimeni despre treaba asta pînă n-o să vă cer părerea. Dacă puteam eu să-l arestez din nou, era altceva... Dar aşa, scăpa vreo vorbă, ceva...

— Da...

Se părea că m-aprobă în tot ce întreprinsesem. Asta era bine. Era şi el încurcat. Bineînţeles, nu mă grăbeam încă să-i ofer soluţii.

Intr-un tîrziu mă întrebă :

— Crezi că a fugit din ţară ?

— Nu... Unde să fugă ? E un om de condiţie modestă... Trebuie să fie prin bălţi... pe la rudele mamei. Cică pe la Cocargeaua ar avea niște rude...

— Aşa... (Tot nu-i venea să acţioneze într-un fel, şi nu găseam nici o explicaţie lipsei acesteia de iniţiativă.)

— N-aş vrea prea mult scandal în jurul acestei afaceri...

— Poate că aveţi dreptate, spusei.

— Da, da — tăcere ! Cît mai deplină tăcere ! O să facem o notă de urmărire către legiunea de jandarmi de-acolo... de unde zici că se află... şi pe urmă, în funcţie de rezultatul trimis de ei... O să mai vedem. Şi tu... vindecă-ţi mai repede echimoza aia de pe faţă ! Îţi dau trei zile...

Epilog

In dimineaţa celei de-a patra zile, cînd tocmai mă găteam să plec la Prefectură, sosi poştaşul. Îmi înmînă o telegramă. Semnai şi, despăturind-o, citii :

„Salutări din îndepărtatul Constantinopole. Mii de mulţumiri. Cu prietenie.

GUBOGLU[1]"

Aşadar, reuşiseră...

— *SFÎRŞIT* —

[1] Sub acest nume — aparţinînd unui comisar din poliţia turcă, vechi amic — stabilisem cu Cornelia să semneze mesajul.

O axiomă a poeziei autentice este intraductibilitatea ei în proză şi, totuşi, ca un test al valorii lirice, dar şi ca o punte spre adîncul incomunicabil altminteri decît prin propria-i structură, poate fi precedarea poemului de o explicare. Deşi necesar susţinerii unei fiinţe, scheletul singur nu e suficient pentru a-i da viaţă ; acelaşi lucru e valabil cu vertebrarea epică a unui poem.

De fapt, este vorba de un mit care se întîlneşte peste spaţii cu sine însuşi. O făptură nepămînteană, a cărei alcătuire este aidoma unui arbore, coboară pe Terra. Dintr-o întîmplare care, în lumea extraordinară a poeziei, devine necesitate, Străina descinde în apropierea unui banal măr ; amăgită de asemănarea dintre formele lor, vizitatoarca vede în copacul terestru o geamănă fiinţă gînditoare. De fapt, acesta este şi nucleul dramatic al poemului. Indiferenţa vegetală a mărului o face pe cosmica Evă, aflată în primejde de moarte, să-i atribuie acestuia o inimă de piatră. In lumea ei, fiinţele evoluate se pot sustrage neantului printr-o repetată autonaştere „din creierul avid" (de iubire) al unei alte făpturi.

Pînă la urmă, se iveşte totuşi cea mai reprezentativă făptură terestră, un om — întruchipat de-un cosmonaut, care tocmai se întorsese dintr-un zbor selenar.

La începutul întîlnirii însă, din pricina înfăţişării lor total deosebite, determinată de divergenţa condiţiilor de trai, nici una dintre cele două părţi nu bănuieşte convergenţa spirituală care le uneşte. Atingerea şi contopirea lor într-o supremă îmbrăţişare le relevează adevărul şi, în acelaşi timp, o salvează pe Străină de la pieire.

A. R.

VIS COSMIC

ION VĂDUVA

Peste Alkor, departe,
Pe albe căi lactee,
În infinit coboară
O siderală Gee.

Prin mii de ani-lumină,
În cerc de astronavă,
Materia colindă
Tot aurul din slavă.

Nepămînteană faţă,
Arhitectură nouă
De ochi, de mîini, de sevă,
De omenească rouă.

O plantă-ascunde chipul,
Aeriană, pură ;
Un mit de noi spirale,
Din zacere fără zgură.

Fiinţă homofită —
Un subteran cutreier
Din rădăcină vastă
Pînă-n înaltul creier.

În nefiresc se-aruncă
Firescul lumii noastre...
În siderala Evă
Din lumile albastre !

O plantă exilată
Din verdele ştiut,
Un verde între galben
Şi alb necunoscut ;

Pe gînduri doarme-acuma,
Prezentă peste spaţii,
Şi galbenul dintr-însa,
Prin galbene vibraţii.

În roşu traversează
Metamorfoze-alegre,
Iar albu-n violete,
Stări noi de-ascunse, febre...

...Suit prin ceruri, visul
Stăpîn abrupt devine
Pe sorii-adînci din creier
Şi-i pare că-n străine,

Galactice meleaguri,
În iureş mut coboară,
Trecînd imense praguri
De linişte polară.

Un frig imens o prinde,
Cu braţe lungi de gheaţă,
Şi seva-n ea se-aprinde,
Şi-ntre culori îngheaţă.

Încet, încet dispare
Din ea lumina parcă ;
Pe leteene ape
Pluteşte-o neagră barcă.

Sădindu-se-n nădejde,
Telurica femeie
Zăreşte lîngă frunte
O verde, grea scînteie ;

E-un pom, un măr văratic,
Cu ea-n asemănare ;
Alături zace-atonic
Şi geamăn frate-i pare.

Ca dînsa poartă frunză,
Multiple braţe pure,
Şi rădăcini atîtea,
De parcă-i o pădure.

O clipă, nefiinţa,
Ce-i gata să o prade,
Din suflet se răstoarnă
Şi-n hăul cosmic cade.

Aşteaptă depărtata
Fiinţă omenească
Salvarea s-o cuprindă
Şi-n lumea ei s-o nască.

Căci lumea-i receptacul
De împliniri supreme,
Cunoaşte zări nubile
Nescrise teoreme.

Cînd inima stă-n gheţuri,
Suind un cosmic Paşte,
Din creierul avid
De dragoste, renaşte !

Totală-ntruchipare,
Precum a fost întîi,
Hieratică în zborul
Statornic căpătîi.

În lumea ei nu-i lumea
Termită şi-acefală ;
Nenumărate aripi,
Eterul îl răscoală.

Aşteaptă depărtata
Fiinţă omenească
Salvarea s-o cuprindă
Şi-n cerc din nou s-o nască.

Prin spaţiile vaste,
Doar de atîtea ori
Ea s-a întors din moarte,
În sfintele-i culori.

De-atîtea ori din roşu
A traversat în negru,
Cînd soarele în irişi
Era imens, integru ;

Şi, tainică, din verde,
În galben s-a-ntrupat,
Cînd seva ei cascade
De lacrimi a urcat.

Dar mărul plin de mere
Văratice rămîne
În nepăsarea-i nudă.
Din rocile păgîne.

Nu ştie mărul, nu !
Ce lume-l prinde-n cleşte,
Materia într-însul
De creier se fereşte.

Nu știe că în spații
De siderale unde,
Sub forma lui sînt oameni,
Că-n chipul lor pătrunde.

De tragedie-aproape ;
El însă nu pricepe ;
Doar să rodească știe,
Pe dealuri și în stepe.

...Strîngînd în ea speranța
Ce umbră i-a tot fost,
Pe cîte căi umblat-a,
Prin cerul adăpost,

Nepămînteona Evă !
Lîngă destin așteaptă,
Crezînd că măru-i frate
Și că pămîntu-i treaptă.

Dor așteptarea crește —
În cerc ineluctabil,
Și-n ochi sămînța n-ore
Pămînt asfințit, arabil ;

Fără oprire crește
Lumino-n doliu dînd,
Și omforo cu clipe
Se sporge-n negru gînd.

Prin proaspăt întuneric
De stele și păcat
Și-apleacă mărul roata
Spre oospele-n lăcot.

Străina, în speranță,
Se-nchină, încă-o dotă,
Crezînd că mărul vine
Din Haos să o scoată.

Cod însă toate cîte
Ferestre-ou fost în ea,
Și sîngele se stinge,
Curgînd din moartă stea.

„Nedreaptă lumea este
Pe-aici, gîndește-n sine,
Necunoscuta față
Din ... străine.

Doar ani, trei mii, în brațe
Și-n seva mea s-au strîns,
Călătorind prin spații,
Care nicicînd n-au plîns.

Voiam să trec rotunde
Planete fără număr,
Să le cunosc izvorul,
Să pun în ele umăr.

Ființe-n altă formă
Să caut la răscruci,
De siderole vînturi,
Prin secolii năuci.

Cuțitul beznei oarbe,
Pe lutu-ocelo dens,
Răpune însă-n mine
Pornitul runic sens.

De unde vin, de unde ?...
Nimeni aici n-o știe,
Și piere-n ceas, cu-odîncii
Mei ochi, o veșnicie.

În ei e-o lacră sacră,
În ei pe veci închid
Alkorul meu din suflet
Căzut în putred vid"...

O ultimă dispută
În minte traversînd,
Nepămînteona Evă
Surpată sta în gînd.

Cînd prin livodo costă,
Tăio pămîntu-n două
O siluetă core
Strîngea în suflet rouă ;

Căto la flori, la iarbă,
Și-n irişi, miriade
De stele, lumi virgine
Intrau... noi lumi nomode.

Tezourele toate
Cîte erou în cer
Voia să le descuie,
Smulgîndu-le din ger.

Abia de vămuise —
Trecînd aprinse spaţii —
A Lunii grea monedă
De aur şi ovaţii.

Acum căta o clipă
De pace şi de lut,
Nuntind petale albe
Din albul ne-nceput.

Privind în el înaltul,
Zări lîngă un măr
O roşie lumină,
Un roşu adevăr.

Mirat din ochi coboară :
O plantă neaflată,
Şi roşie, şi-albastră,
Şi verde totodată.

Prin ochi în creier intră
Şi-n întuneric vast,
Împrăştie în sînge
Galacticul ei toast.

Furat de-o lume care
Nu are-n ea nucleu,
Se crede pămînteanul
Pe-un cosmic minereu.

I se transmite parcă
Nedesluşite vorbe,
Şi sufletul se umple
De antice teorbe.

S-apleacă peste glie,
S-apleacă peste plantă,
Şi pentru-o clipă mintea
Îi pare strîmbă, boantă.

Apoi, pe sub arcade,
Sculptate-n infinit,
Un MIT, fără să ştie,
Ia-n braţe un alt MIT !...

...Aici se curmă visul
Nepămîntenei fiinţe ;
În hău, prin somn trecut-a,
Prin vaste suferinţe.

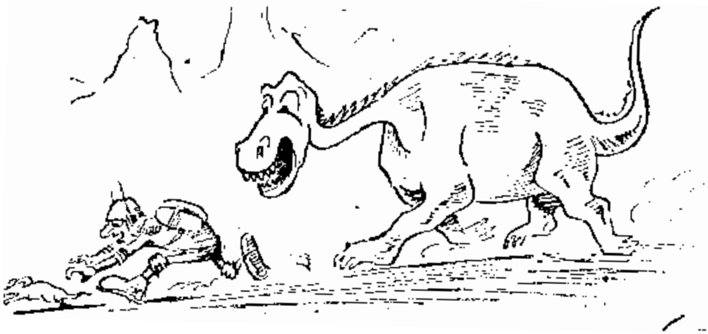
Ce straniu şi opus
Îi pare omul care,
Visat de ea, stă dus
În semne de-ntrebare.

Ciudată-arhitectură
De crengi şi iarbă moartă ;
De peşteri fără număr ;
Ce gînditoare poartă ? !...

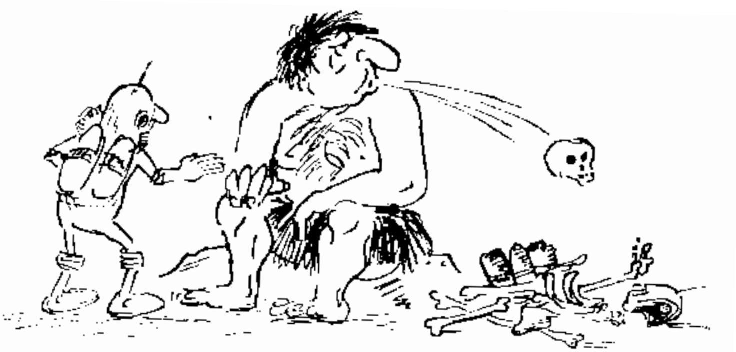
...Peste Alkor, departe,
Pe albe căi lactee,
În infinit coboară
O siderală Gee...

UMOR

de IONEL LUCA

— I-am promis lui Nae că-i aduc cu orice preț o mostră vie.

— Nu te supăra, prietene... N-ai văzut trecînd pe aici unul mic, așa..., îmbrăcat ca și mine?

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

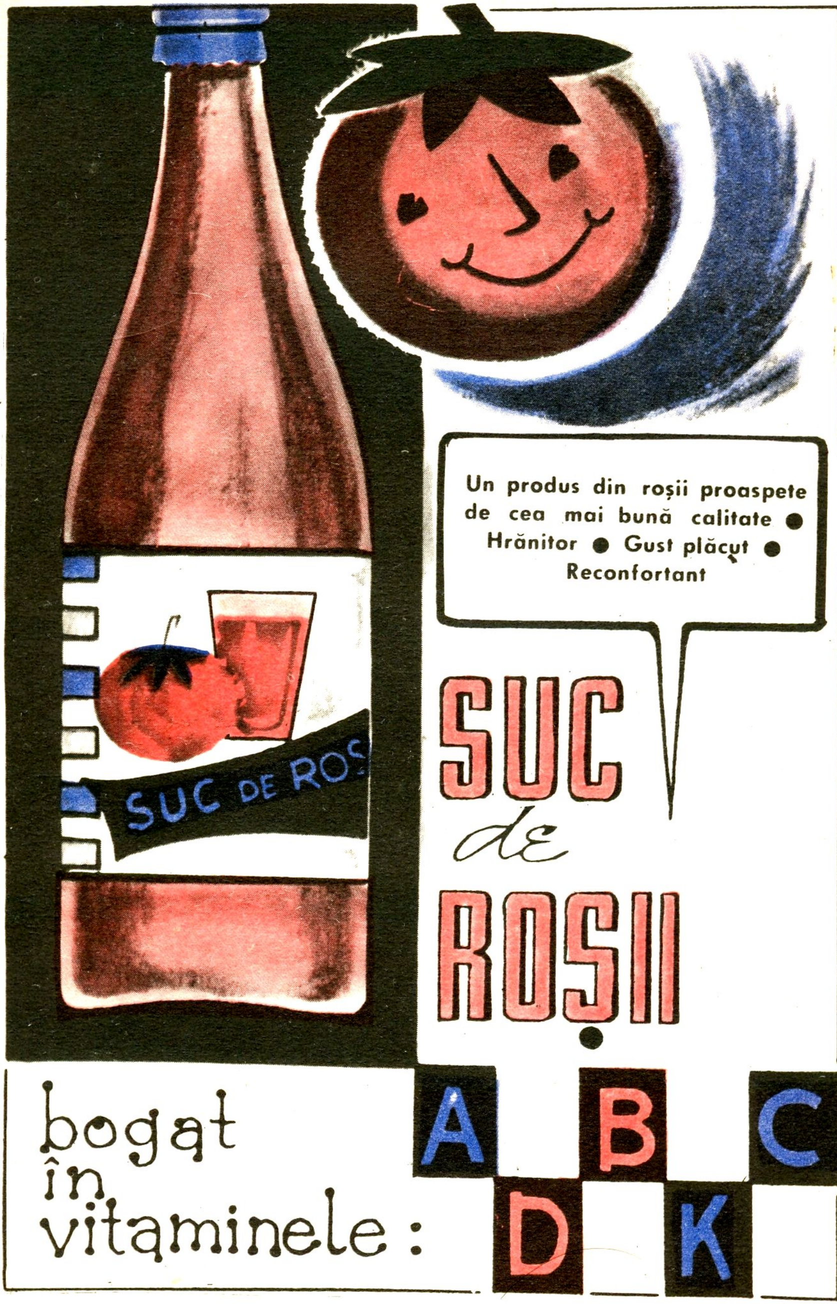
Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

● ● SEPTEMBRIE 1968
PREȚUL 1 LEU 41007